

ZDUS plus, novemu obveščevalcu na pot

Drage sodelavke in sodelavci, v naši veliki, enkratni organizaciji veliko delamo na vseh treh ravneh: v društvih, v pokrajinah in v zvezi. Žal je komunikacija med nami počasna, pogosto o dogodkih, ki prizadevajo nas, upokoence, izveste prepozno, da bi se lahko vključili v aktivno reševanje problemov, v zvezi pa imamo premalo informacij o številnih aktivnostih, ki tečejo tako v društvih kot na pokrajinski ravni. Časopis Vzajemnost nam, kot sami ugotavljate, ne nudi zadosti prostora za vse, kar si moramo med seboj sporočiti, zato, kot smo obljubili, začenjamo ponovno izdajati lasten interni časopis.

Po letu dela se v vodstvu ZDUS oziramo nazaj na prehojeno pot. Ponosna sem, da nam je uspelo narediti velike premike, ki jih, kot dobivam obvestila iz društev in od drugod, tudi vi občutite. Dosegli smo:

- da je parlament popravil krivico, ki jo je pri varstvenem dodatku naredila vlada najrevnejšim upokoencem;
- javnost in načrtovalce slovenskega razvoja smo opozorili na prenizke pokojnine, ki ob visoki inflaciji pehajo vedno več starejših in njihovih družin v revščino;
- da je naša velika zveza postala v javnosti in med načrtovalci slovenskega razvoja bolj prepoznavna. Prvi rezultati se kažejo v skupnih projektih s predstavniki ministrstev;
- izboljšali smo demokratično vodenje naše velike organizacije, uspeli smo se dogovoriti za modernizacijo statuta zveze, ki prinaša vrsto novosti, zlasti boljše medsebojno sodelovanje in boljše povezanost;
- racionalizirali, modernizirali in izboljšali smo delo strokovnih služb zveze. Zaposlili smo poklicnega glavnega tajnika zveze;
- uspeli smo zagotoviti več mednarodnih in domačih sredstev za pokrivanje stroškov naših programov. Letos smo uspeli zagotoviti društvom in pokrajinskim zvezam za različne aktivnosti dobrih 95 tisoč evrov več kot lani;
- festival za tretje življenjsko obdobje postaja prikaz energije, pameti in modrosti starejših.

Še kaj bi lahko naštevala. Pa je kljub temu še veliko dela pred nami. O tem, kaj smo naredili do sedaj, in kako bomo delali v naprej, se bomo pogovorili na pokrajinskih srečanjih s predsedniki, tajniki in z računovodskimi delavci društev ter s športnimi referenti v društvih, ki jih bomo imeli v mesecih oktobru in novembru. Do tedaj pa na svidenje na letnih pokrajinskih srečanjih in na 8. festivalu za tretje življenjsko obdobje.

Pa še to: v našem novem časopisu bo prostor tudi za vaše prispevke. Pošljite nam jih čim več. Javnost nas še premalo pozna!

Vaša

Mateja Kožuh Novak, predsednica

vsebina

Pismo prihodnji vladi Slovenije	2
Predlog statuta ZDUS	6
Kdo ima posluh za upokojence	8
Srečanja v Mozirju in Dolenjskih Toplicah	15

kolofon

ZDUS plus, obveščevalec Zveze društev upokojencev Slovenije.
Izhaja enkrat na mesec in je namenjen osebni obveščeni članov zveze.
Številka 1/1 je izšla v nakladi 20.000 izvodov. Uredil: Matjaž Vizjak

Iz Leonske deklaracije

Predstavniki članic Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo ponovno potrjujejo izvedbeno strategijo madridskega mednarodnega načrta o aktivnostih na področju staranja, potrjeno z Berlinsko ministrsko deklaracijo leta 2002.

Njeni podpisniki ostajamo zavezani brezpogojnemu cilju družbe za vse generacije, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic, načelom, nasprotnim starostni diskriminaciji, na socialnem sožitju in na enakih možnostih za moške in ženske vseh starosti.

Zaveujemo se, da bomo še naprej promovirali staranje kot osrednjo temo na vseh področjih ukrepanja na lokalnem, nacionalnem in na mednarodnem nivoju. Zaveujemo se, da bomo ščitili pravice oseb vseh starosti, preprečevali starostno diskriminacijo in socialno izključenost.

Spodbujali bomo aktivnosti, ki dvigujejo stopnjo osveščenosti javnosti o pomembnih prispevkih starejših v njihovih družinah in v družbi.

Zaveujemo se, da bomo povečali prizadevanja za prilagajanje sistemov socialnega varstva za zmanjševanje revščine in socialne izključenosti in za izboljšanje kvalitete življenja v vseh starostih. Naš cilj je zagotoviti primerno raven pokojnin, zdravstvenega varstva, osebne in družinske oskrbe in bivalnega okolja.

Zaveujemo se, da bomo pospeševali aktivnosti, da bodo lahko ljudje dosegli visoko starost čim bolj zdravi, bolj varni in da bodo živeli neodvisno in dostojno.

Zavedamo se, da imajo nevladne organizacije pomembno vlogo pri zastopanju ljudi in njihovih potreb v družbi in da lahko pomembno prispevajo k izdelavi strategij, zato spodbujamo sodelovanje z nevladnimi organizacijami.

UNECE, ministrska konferenca o staranju, Leon, od 6. do 8. novembra 2007

Kaj pričakujemo od naše prihodnje vlade in parlamenta

Predstavniki vseh starejših, ki smo v Sloveniji v drugi polovici 20. stoletja v skromnih pogojih zgradili visoko socialno državo, ponujamo načrtovalcem slovenskega razvoja v pomoč svoje znanje, svoje izkušnje in modrost, ki jo prinaša starost.

Zniževanje nivoja socialne države, čemur smo priča zadnjih 17 let, je kratkoročna politika, nevredna države, ki se želi uvrstiti med najbogatejše na svetu. Sprostitev zasebne iniciative, ki jo je prinesla demokracija, je pomembna za napredek gospodarstva, vendar pa visoko razvite evropske države skrbijo za kvaliteto življenja tudi tistih, ki se znajdejo v tekmovalni družbi na dnu. Za ugled v razvitem svetu je pomembno tudi to, kako država poskrbi za socialno šibke in odrinjene.

Starejši v Sloveniji sodimo med najbolj ranljive skupine prebivalstva. Nas, njihove predstavnike skrbi vrsta pojavov, ki odriva na rob preživetja večje število prebivalstva, kot je država pripravljena priznati. Starejši v Sloveniji pa smo prepričani, da lahko z dobrim sodelovanjem državnega aparata z nevladnim sektorjem na področju izboljševanja kvalitete življenja najbolj odrinjenih naredimo pomembne korake naprej.

Težave, ki pestijo osiromašene prebivalce Slovenije, ti pa niso samo ostareli, so predvsem naslednje:

1.

Siromašna tretjina prebivalstva, kamor sodi več kot polovica starejših, se vse hitreje pogreza v revščino. Z letošnjo inflacijo pa postajajo stiske revnih vsak dan težje

Za državo, ki se šteje med razvite države Evrope, je nedopustno, da dohodki številnih družin, zlasti pa starejših, ne zadoščajo več za preživetje. Dohodke delavcev in upokojencev mora država na vsak način dvigniti nad prag revščine. Znati mora poiskati dodatne vire za izplačila pokojnin, saj pomenijo nezadostne pokojnine hkratno breme za mlajše generacije. Več kot polovici upokojencev, ki so še sposobni delati, mora država po našem prepričanju, omogočiti različne prožne oblike vračanja na trg dela s tem, da jim ostane pokojnina nedotaknjena. Tistim pa, ki že potrebujejo pomoč okolja, pa mora država zagotoviti zadosti denarja, da bodo imeli vsi enakopraven dostop do kakovostne oskrbe na domu in v domskem varstvu. Več denarja mora država ponuditi tudi številnim nevladnim organizacijam, ki lahko s

prostovoljnim delom opazno pomagajo k izboljšanju kakovosti življenja najrevnejših.

2.

Starejši pomembno prispevamo k razvoju slovenske države. Naš prispevek pa ni priznan. Politiki so nas izključili pri pripravi ključnih razvojnih odločitev, zlasti na področju staranja in medgeneracijskega sožitja

Znanje, izkušnje in motivacija nevladnega sektorja so v Sloveniji premalo izkoriščeni. Vlada in lokalne skupnosti naj bi, po našem mnenju, tudi zaradi svoje večje učinkovitosti, aktivneje vključevale v strateške načrte in njihovo izvedbo predstavnike civilne družbe, zlasti še predstavnike starejših, ki imamo neizrabljenih veliko znanj in izkušenj. Naslednji strateški načrt za izboljševanje kvalitete življenja in participacijo starejših v družbi naj bi bil torej narejen v partnerstvu med državo in nevladnimi organizacijami.

3.

Nenadzorovan vdor privatizacije v slovensko zdravstvo zmanjšuje dostopnost najbolj ogroženih skupin prebivalstva do zdravstvenega varstva

V zdravstveno blagajno vplačujemo vsi državljani, zato mora imeti civilna družba večji vpliv na odločitve, kakšno zdravstveno varstvo bomo imeli in na kakšen način in v kolikšni meri bo dostopno najbolj ranljivim skupinam prebivalstva. Starejši strokovnjaki ponujamo pomoč državi pri načrtovanju zdravstvenega varstva, ki bo po meri ljudi in ne po meri manjšine zdravstvenih delavcev, ki izkoriščajo stiske ljudi za lastno bogatenje. Predstavniki nevladnih organizacij lahko bistveno pripomoremo k razvoju zdravstvenega varstva, ki bo upoštevalo potrebe uporabnikov, k nadzoru kvalitete zdravstvenega varstva in k prilagajanju zdravstvenih služb potrebam bolnikov.

4.

Bivalni standard v Sloveniji bi bil lahko z boljšo organizacijo izkoriščanja že sedanjih zmogljivosti boljši in dostopnejši mladim družinam

Slovenija se sooča s pojavom, ki ga drugod v Evropski zvezi ni. Mnogi starejši so zaradi možnosti, ki so jih imeli v socializmu in pa prodaje družbenih stanovanj na začetku devetdesetih let, lastniki stanovanj ali hiš. Žal večina teh bivalnih zmogljivosti ni primerna za življenje ljudi z gibalnimi motnjami eno ali dvočlanskih gospodinjstev. Slovenski državi starejši nudimo sodelovanje v večletnem projektu, ki bi prebivalcem Slovenije prikazal še drugačne možnosti bivanja starejših, ki jih pri nas ne uporabljamo. Z dobro zastavljenim projektom bi pomagali vsem generacijam.

5.

Program pomoči starejšim, ki potrebujejo dodatno pomoč okolja, bi bil lahko s sodelovanjem potencialnih uporabnikov učinkovitejši in zanje sprejemljivejši

Programi države in lokalne skupnosti za starejše, ki potrebujejo pomoč okolja, se zadnja leta manjšajo ob tem, da število najstarejših raste. Razvoj se mora usmeriti v povečevanje števila in kvalitete storitev na domu, kar bo hkrati zmanjšalo pritisk na domove za starejše. Država mora spet vlagati v javne zavode, saj z načrtnim vlaganjem denarja samo v javno-zasebni sektor načrtno uvaja razlike med ljudmi.

Naslednji vladi predstavniki starejših zato predlagamo, da skupaj zastavimo program, kakršen je razvit v vsej zahodni Evropi, da ob pomoči prostovoljcev starejši čim dlje živijo doma. Hkrati predlagamo, da skupaj sestavimo razvojni program bivanja v domovih za starejše, ki pa mora vključevati tudi nadzor civilne družbe nad delom domov.

6.

Prostovoljno delo je izjemno pomembno za razvoj lokalne skupnosti in države

V Sloveniji je prostovoljno delo, pri katerem po množičnosti in številu opravljenih ur vodimo prav starejši, premalo cenjeno in premalo ga spodbujamo. Naslednji vladi ponujamo starejši sodelovanje pri urejanju tega področja, ki lahko veliko prispeva k zmanjšanju socialne izključenosti najbolj ogroženih skupin prebivalstva.

7.

Starejši vodimo pri ohranjanju kulturne dediščine

V društvih upokojencev so razvite kulturne dejavnosti, ki prispevajo k turistični podobi lokalnega okolja, medgeneracijskemu sožitju in promociji zdravja starejših ljudi. Od naslednje vlade pričakujemo ustrežnejše vrednotenje ljubiteljskih kulturnih dejavnosti in izdatnejšo denarno pomoč. Pričakujemo tudi ukrepe pri plačevanju avtorskih pravic, ker pomeni sedanje stanje izumiranje ljubiteljske kulture.

Nacionalni kulturni program ne more biti učinkovit, če vlada ne najde vzvodov za njegovo uresničevanje. V sodobni Evropi ni pomen ljubiteljske kulture za identiteto slovenskega naroda prav nič manjši, kot je bil nekoč.

8.

Čisto okolje je pogoj za kvalitetno preživetje vseh živih bitij

V zvezi društev upokojencev ponujamo načrtovalcem razvoja tvorno sodelovanje pri nadzoru onesnaževanja okolja in pri vzdrževanju čistega okolja. Sodelujemo lahko kot sodelavci v strokovnih ekspertizah, kot prostovoljci pri čiščenju okolja in kot vzgojitelji pri delu z otroki.

9.

Varna država je pomemben dejavnik kakovosti življenja

V tržnem gospodarstvu smo starejši vedno pogostejše žrtve brezobzirnih trgovcev, pa tudi svojcev, ki svojo nemoč v neizprosni tekmovalni družbi izražajo z nasiljem nad onemoglimi starši. Ta problem je posebej zaskrbljujoč pri odnosu do starejših s spominskimi motnjami. Naslednji vladi ponujamo sodelovanje pri načrtovanju in izvedbi medijsko podprtih programov osveščanja prebivalstva o virih nasilja nad nemočnimi, njegovi zavrženosti in možnostih preprečevanja.

10.

Spodbujanje medgeneracijskega sožitja ustvarja kvalitetne medčloveške odnose in uspešno državo

Bodoči slovenski vladi ponujamo sodelovanje pri razvoju programov medgeneracijskega sožitja na lokalnem nivoju. Z dobro razvito mrežo lokalnih društev upokojencev imamo dejansko že zastavljeno jedro medgeneracijskih centrov. Medgeneracijske centre, ki bodo živeli in se razvijali, lahko ustanovljamo le pripadniki ciljnih skupin sami. Strokovnjaki lahko le pomagajo. Starejši smo lahko pri tem najbolj uspešni, saj združujemo znanje in izkušnje o medgeneracijskem sodelovanju s poznavanjem potreb vseh generacij.

11.

Vseživljenjsko izobraževanje je nuja za skladen razvoj družbe

Slovenska družba jemlje za samoumevno, da bomo znali staranju vsi sami prilagajati potrebe zmožnostim, ki nam preostajajo, in nam prilagajanje, npr. sodobnim tehnologijam, ni potrebno. Življenje pa kaže, da ni tako. Od prihodnje vlade zato pričakujemo pomoč pri načrtovanju in izvedbi programov usposabljanja starejših, ki živijo v svojih gospodinjstvih pri prilagajanju zahtevam sodobne družbe in modernemu načinu življenja.

12.

Brez iskanja rešitev ni razvoja

V Sloveniji raziskav o pojavu daljšega življenja in potrebah po prilagajanju družbe demografskim spremembam nimamo. Upokojeni raziskovalci so ljudje, ki bi lahko bistveno doprinesli k popestritvi raziskovanja na tem področju, če bi imeli možnost.

Od naslednje vlade pričakujemo, da jim omogoči ostati v raziskovalni sferi tudi po upokojitvi in da namenja raziskovanju pričakovanega podaljševanja življenjske dobe in spremenjenih potreb prebivalstva v zvezi s tem več sredstev in pozornosti.

Volivke in volivci, tudi starejši, bomo politike, stranke in vlado cenili samo po tem, kako bodo uresničevali prvi in drugi člen Ustave Republike Slovenije.

V prvi člen Ustave smo zapisali, da je Slovenija demokratična republika, v drugi člen pa, da je pravna in socialna država. Šestnajst let kasneje imamo volivci pravico, če ne že dolžnost presojati, do kod smo prišli in kam gremo!

tretje

festival za življenjsko obdobje

30. september do 2. oktober 2008, Cankarjev dom, Ljubljana

Vsi na festival!

Upokojenci smo znani kot aktivni izletniki, športniki in ljubiteljski kulturniki. Namesto, da bi v naših aktivnostih videli skrb za ohranjanje zdravja, to je razbremenjevanje zdravstvene blagajne, nam mlajše generacije rade očitajo, da skrbimo le zase. To, da pokojnine in stanovanja delimo z otroki, da jim pomagamo na vse možne načine, jemljejo kot samo po sebi umevno, v javnosti pa radi, ti isti naši otroci – ekonomisti, podjetniki in politiki, govorijo le o bremenu, ki da smo za družbo, kar je krivično in nepošteno.

Festival za tretje življenjsko obdobje je velika priložnost, ko lahko starejši, slovenski, pa tudi že mednarodni javnosti pokažemo, koliko zmoremo in kaj bi lahko prispevali k razvoju slovenske države, če bi nas bile mlajše generacije pripravljene vključevati v razvojne projekte in v sodelovanje pri vodenju lokalnih skupnosti, podjetij in države. Priložnosti, ki nam jo nudi festival, ne smemo zamuditi.

K organizaciji in obisku številnih kulturnih prireditev v okviru festivala vas ni potrebno siliti. Številne prireditve, ki jih organizirate sami, kažejo, koliko življenjske energije premoremo in kaj vse smo sposobni pokazati mlajšim generacijam. Prosimo vas pa, sodelavci v društvih in pokrajinskih zvezah, da se v kar se da velikem številu udeležite številnih okroglih miz - letos jih bo kar 18 -, kjer lahko pokažemo naša znanja, izkušnje in modrost, ki smo si jo pridobili v dolgih letih aktivnega življenja. Pridite, pokažimo mlajšim, da je starost lahko eno najlepših obdobj v človekovemu življenju.

Na svidenje v Ljubljani od 30. septembra do 2. oktobra 2008!

Statut Zveze društev upokojencev Slovenije¹

Zbor članov Zveze društev upokojencev Slovenije je v skladu z Zakonom o društvih (ZDu-1, Ur. list RS št. 61/06) na zasedanju dne 19. 06. 2008 sprejel naslednji STATUT Zveze društev upokojencev Slovenije

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen
Zveza društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju ZDUS) je samostojno, prostovoljno, interesno, nepridobitno in humanitarno združenje upokojencev, organiziranih v društvih, klubih in drugih organizacijah upokojencev, registriranih po zakonu o društvih.

2. člen
Namen ustanovitve in delovanje ZDUS ni pridobivanje dobička. Delovanje ZDUS je javno. Delovanje v ZDUS temelji na enakopravnosti članstva.

II. PRAVNI STATUS, IME IN SEDEŽ

3. člen
ZDUS je pravna oseba zasebnega prava.

Sedež ZDUS je v Ljubljani, Kebetova 9.

Skrajšano ime Zveze društev upokojencev Slovenije je: ZDUS.

4. člen
ZDUS ima svoj žig, ki je okrogle oblike, premera 3 cm, znotraj dvojnega zunanega kroga pa je napis ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE in v sredini vodoravno napis LJUBLJANA.

III. NAMEN IN CILJI DELOVANJA ZDUS

5. člen
V ZDUS se člani prostovoljno združujejo z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, za izboljševanje kakovosti življenja svojih članov, upokojencev in drugih starejših ter za njihovo zastopanje pred državnimi in drugimi organi na ravni države, za izvajanje humanitarne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so v javnem interesu.

ZDUS deluje v duhu socialne države, socialnega partnerstva in dogovora.

6. člen
Cilji ZDUS so:
- skrb za uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- izboljšanje gmotnega in socialnega položaja svojih članov, drugih upokojencev in starejših;
- izboljšanje kakovosti življenja svojih članov, drugih upokojencev in starejših v vseh okoljih;
- izboljšanje medgeneracijskega sožitja;
- preprečevanje družbene izključenosti svojih članov, drugih upokojencev in starejših;
- preprečevanje vseh oblik nasilja in diskriminacije starejših;
- sodelovanje z vsemi organi in organizacijami, ki lahko prispevajo k višji kakovosti življenja starejših ljudi;
- aktivno državljanstvo starejših in njihovo vključevanje v vse oblike družbenega dialoga, odločanja in soodločanja, ki naj v čim večji meri izkorišča njihove delovne in življenjske izkušnje ter znanje;
- vzpodbujanje medsebojne pomoči starejših;
- skrb za promocijo zdravja starejših;
- skrb za mednarodno povezovanje.

IV. NALOGE ZDUS

7. člen
Za uspešno doseganje namena in ciljev ZDUS so najpomembnejše naslednje naloge:
- skrb za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja upokojencev v sodelovanju z organizacijami upokojencev in drugimi nevladnimi organizacijami, pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic in interesov ter lajšanje psihosocialnih stisk starejših;
- sodelovanje pri izpopolnjevanju in izboljšanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvenega varstva;
- skrb za krepitev zdravja, za zdravo staranje in za staranje v domačem okolju ter spreminjanje nezdravega sloga življenja;
- skrb za zagotavljanje kakovostne oskrbe in nege na domu ter v institucionalnem varstvu;
- pridobivanje in organiziranje prostovoljcev ter njihovo izobraževanje in urjenje za prostovoljsko delo pri uresničevanju posebnih programov pomoči starejših za starejše;
- razvijanje solidarnosti med generacijami in v okviru starejše generacije;
- zavzemanje za vseživljenjsko učenje starejših;
- obravnavanje stanovanjske problematike upokojencev in starejših, uveljavljanje novih oblik bivalne kulture starejših, oblikovanje predlogov za njeno reševanje ter za razvoj takšne urbanistične politike, ki bo upoštevala potrebe starejših prebivalcev in njihovo vključevanje v družbeno tkivo mest in naselij;

¹ Upravni odbor ZDUS je obravnaval 19. junija 2008 osnutek Statuta, ga s pripombami potrdil in ga prekvalficiral v predlog Statuta. Tega bo obravnaval in sprejel na seji, ki bo, predvidoma, v mesecu septembru. Predlog statuta je pravniško pregledan, ni pa ktoriran hkrati s tem obveščevalcem.

- oblikovanje splošnih smernic za rekreacijo, kulturno in športno delovanje upokojencev in starejših ter organiziranje tega delovanja na državni ravni;
- aktivno poseganje v politično odločanje, ko gre za oblikovanje družbe vseh generacij, ter spodbujanje ustanov države k aktivni politiki na tem področju;
- zavzemanje za ustrezno zastopnost upokojencev in njihovih organizacij v organih odločanja ustanov, ki neposredno ali posredno posegajo v reševanje problematike starejše generacije;
- skrb za družbeno in politično integracijo, za participacijo, za vključevanje in širjenje dostopa v družbeno življenje, za možnost izbire in za ustrezno blaginjo, za samostojno odločanje in enake možnosti za vse generacije;
- sodelovanje pri kandidiranju in imenovanju predstavnikov upokojencev v različne organe v skladu s predpisi;
- preprečevanje vseh procesov, ki bi starejše odrivali v socialno in politično osamitev;
- aktivno nastopanje zoper obnavljanje tiste negativne podobe staranja, ki vsiljuje vtis, da je starejše prebivalstvo breme, ki ne upošteva minulega dela in tudi ne izjemnih kulturnih in profesionalnih potencialov, katerih nosilci in varuhi so starejši ljudje;
- skrb za izboljševanje organiziranosti upokojenskih organizacij in njihovo medsebojno sodelovanje;
- spodbujanje sodelovanja s sorodnimi organizacijami v zamejstvu in tujini.

8. člen
ZDUS kot humanitarna organizacija v sodelovanju z organizacijami upokojencev opravlja pretežni del svoje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva v interesu ter v korist tako upokojencev kot starejših ljudi. Pri tem opravlja zlasti naslednje naloge:
- spodbuja solidarnost in humane medsebojne odnose ter razvija različne oblike prostovoljne pomoči in samopomoči v skrbi za ostarele, bolne in onemogle upokojence in starejše;
- odkriva, spremlja in lajša socialne stiske starejših ljudi;
- vzpodbuja zagovorništvu ogroženih posameznikov in družbenih skupin;
- opozarja in spodbuja javnost ter državne organe za načrtovanje in uresničevanje skupnih programov reševanja socialnih stisk;
- izvaja druge programe za ohranitev ali izboljšanje socialnega položaja starejših in s tem kakovosti njihovega življenja;

ZDUS poleg nalog iz prvega odstavka tega člena opravlja v javnem interesu tudi naslednje naloge:
- skrbi za ustvarjanje ozračja občutljivosti družbe kot celote za vse oblike zapostavljanja starejših;
- spodbuja in organizira kulturno ustvarjalnost starejših;
- spodbuja in organizira aktivnosti za zdrav slog življenja starejših;
- skrbi za promocijo zdravja v družbi;
- uvaja nadzor civilne družbe nad delom javnih služb, predvsem tistih, ki skrbijo za kvaliteto življenja starejših.

V. POGOJI IN NAČIN VČLANJEVANJA IN PRENEHANJA ČLANSTVA

9. člen
Člani ZDUS so društva upokojencev, klubi upokojencev ter druge upokojenske organizacije, registrirane po zakonu o društvih (v nadaljevanju: upokojenske organizacije).

O včlanitvi odloča najvišji organ upokojenske organizacije.

10. člen
Članstvo preneha:
- z izstopom na podlagi odločitve najvišjega organa člana;
- ko član preneha obstajati;
- z izključitvijo, če trikrat zaporedoma ne izpolni svojih obveznosti do ZDUS.

VI. POKRAJINSKE ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV

11. člen
Pokrajinske zveze društev upokojencev (v nadaljevanju: PZDU) ustanovljajo upokojenske organizacije z namenom zastopanja njihovih interesov v organih na nivoju pokrajine ter z namenom usklajenega delovanja upokojenskih organizacij in njihovega učinkovitejšega uresničevanja nalog ZDUS iz 7. in 8. člena tega Statuta v pokrajinah.

Cilji PZDU so smiselno skladni s cilji ZDUS.

12. člen
PZDU z namenom uspešnega uresničevanja nalog iz 7. in 8. člena tega Statuta opravljajo predvsem naslednje naloge:
- skrbijo za povezovanje in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi v pokrajini, z upravnimi enotami, centri za socialno delo, zdravstvenimi zavodi in z nevladnimi organizacijami;
- organizirajo razprave in oblikujejo stališča do zakonodaje, ki obravnava socialno varnost starejših v najširšem pomenu;
- skrbijo za uresničevanje projektov in drugih aktivnosti, dogovorjenih na ravni PZDU in ZDUS, v katere so se vključile upokojenske organizacije z območja pokrajine;
- skrbijo za sprotno informiranost upokojenskih organizacij o vseh zadevah, ki so obravnavane na ravni ZDUS in o sprejetih sklepih in stališčih;
- skrbijo za ozaveščanje upokojenskih organizacij o vlogi in pomenu tako PZDU kot ZDUS;
- organizirajo rekreacijsko športna tekmovanja v PZDU;
- organizirajo skupne kulturne prireditve in tekmovanja v PZDU;
- organizirajo srečanja upokojenskih organizacij v PZDU;
- razdeljujejo finančna sredstva upokojenskim organizacijam na svojem območju za izvajanje v PZDU in ZDUS dogovorjenih projektov, programov in drugih aktivnosti na podlagi meril in kriterijev, ki jih sprejmejo organi ZDUS;
- volijo predstavnike upokojenskih organizacij z območja pokrajine v Zbor članov ZDUS in Upravni odbor ZDUS, na podlagi njihovega pooblastila in v skladu s Pravilnikom ZDUS o volitvah v organe ZDUS;
- predlagajo kandidate iz PZDU za člane Nadzornega odbora, Častnega razsodišča, komisij ter v stalna delovna telesa ZDUS;
- organizirajo in vzpodbujajo medsebojno pomoč članstva.

VII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI ČLANOV

13. člen
Pravice članov so, da preko PZDU:

- predlagajo svoje predstavnike v organe ZDUS in so lahko izvoljeni ali imenovani vanje;
- so seznanjeni s programom dela in finančno-materialnim poslovanjem ter siceršnjim delovanjem ZDUS;
- aktivno sodelujejo v delu ZDUS in odločajo o njem;
- seznanjajo ZDUS s svojimi problemi in potrebami ter dobijo strokovno pomoč;
- predlagajo ZDUS obravnavo pomembnih vprašanj in sprejem stališč o njih.

14. člen
Obveznosti članov so, da:

- plačujejo članarino;
- se ravna po Statutu ter drugih splošnih aktih in sklepih organov ZDUS;
- sodelujejo pri izvajanju skupno dogovorjenih nalog in prispevajo k uresničevanju ciljev ZDUS;
- varujejo ugled ZDUS.

VIII. UPRAVLJANJE IN ORGANI

15. člen
Člani uresničujejo svoje upravljalne pravice posredno preko PZDU in sicer tako, da je upoštevano načelo sorazmernosti pri določanju predstavnikov v organe ZDUS.

16. člen
Organi ZDUS:
1. Zbor članov
2. Upravni odbor
3. Nadzorni odbor
4. Častno razsodišče

17. člen
Mandat vseh organov ZDUS je 4 leta.
Mandat izvoljenih članov organov ZDUS se lahko le enkrat ponovi.

A. Zbor članov
18. člen
Najvišji organ ZDUS je Zbor članov, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki v PZDU.

Zbor članov je lahko reden ali izreden.

Zbor članov je obvezno enkrat letno ob sprejemanju letnega poročila o poslovanju ZDUS.

Zbor članov skliče predsednik ZDUS.

Zbor članov lahko kadarkoli skliče tudi petina vseh upokojenskih organizacij, članov ZDUS.

Zbor članov se lahko skliče tudi na podlagi sklepa Upravnega odbora.

Upravni odbor mora sklicati Zbor članov, če to zahteva Nadzorni odbor, ki pa mora v predlogu navesti tudi razlog za sklic in o čem naj Zbor članov razpravlja. Če Upravni odbor Zbora članov ne skliče v roku 30 dni, ga skliče Nadzorni odbor sam, ki je dolžan predložiti dnevni red z ustreznim gradivom.

Način volitev predstavnikov v Zbor članov določa poseben Pravilnik o volitvah.

19. člen
Volitve predstavnikov v Zbor članov se opravijo v PZDU na predlog organizacij upokojencev in sicer na podlagi meril, ki jih za vsak volilni Zbor članov sprejme Upravni odbor tako, da vsak predstavnik predstavlja najmanj 6.000 članov upokojenskih organizacij.

20. člen
Potek dela na Zboru članov se določi s Poslovnikom, ki ga Zbor članov sprejme za vsako zasedanje posebej.

21. člen
Zbor članov je sklepčen, če je prisotnih najmanj dve tretjini vseh predstavnikov članov ZDUS. Če ob napovedanem času Zbor članov ni sklepčen, se začetek zasedanja preloži za 30 minut, nakar je le-ta sklepčen, če je na njem prisotna najmanj polovica predstavnikov. Odločitve pa so veljavno sprejete, če je zanje glasovala večina prisotnih članov.

22. člen
Članom Zbora mora biti gradivo poslano najmanj 14 dni pred zasedanjem hkrati z vabilom, v nujnih primerih pa najmanj 10 dni pred zasedanjem.

23. člen
Na Zbor članov se kot gostje praviloma vabijo predstavniki ministrstev, pristojnih za področja, na katerih deluje ZDUS, organizacij pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega zavarovanja in sorodnih nevladnih organizacij.

Pristojnosti Zbora članov

24. člen
Zbor članov:
- sprejema, spreminja in dopolnjuje Statut ZDUS;
- sprejema poslovnik o delu Zbora članov;
- sprejema letni orogram dela, letno poročilo z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida, poročilo o poslovanju ter druge planske dokumente ZDUS;
- določa članarino ZDUS ter višino prispevka in posmrtnine sklada vzajemne samopomoči;
- voli in razrešuje predsednika in podpredsednike ZDUS na predlog predsednika ZDUS;
- voli in razrešuje člane in namestnike članov Nadzornega odbora;
- voli in razrešuje člane namestnike članov Častnega razsodišča;
- odloča o pritožbah na odločitve organov ZDUS in zastopnika ZDUS;
- ustanavlja sklade oziroma različne oblike samopomoči ter odloča o obveznostih članov;

- odloča o pridobivanju in odsvojitvi nepremičnega premoženja;
- odloča o prenehanju ZDUS;

25. člen
Zbor članov lahko na redni ali izredni seji obravnava predlog za predčasno razrešitev predsednika in podpredsednika, če tako predlaga Nadzorni odbor ali petina predstavnikov v Zboru članov. Predlagatelji so dolžni navesti razloge ter jih posredovati predstavnikom v Zboru članov najmanj 20 dni pred zasedanjem.

B. Upravni odbor

26. člen
Upravni odbor je izvršilni organ Zbora članov. Sestavljajo ga predsednik in podpredsedniki ZDUS ter predsedniki PZDU.

Predsednik ZDUS je tudi predsednik Upravnega odbora.

27. člen
Upravni odbor se konstituira na prvi seji po izvolitvi Zbora članov in sprejme ugotovitveni sklep o svoji sestavi.

Pristojnosti Upravnega odbora

28. člen
Upravni odbor je zlasti pristojen, da:
- pripravlja predlog Statuta in njegovih sprememb;
- sprejema pravilnike in druge splošne akte za delovanje ZDUS razen tistih, ki so v izključni pristojnosti Zbora članov;
- pripravlja letno poročilo o poslovanju z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida, ter druge planske dokumente;
- pripravlja predloge programov dela in jih predlaga Zboru članov;
- predlaga Zboru članov višino članarine ZDUS ter višino prispevka in posmrtnine sklada vzajemne samopomoči;
- skrbi za finančno in materialno poslovanje ZDUS;
- sklepa sporazume in pogodbe o poslovanju ZDUS;
- upravlja s premoženjem in je soodgovoren za zakonitost in smotnost pri tem upravljanju;
- odloča o izvajalcu finančnega poslovanja;
- odloča o izvajalcih posameznih del, ki izhajajo iz sprejetih projektov in programov dela;
- imenuje tajnika ZDUS;
- imenuje člane strokovnega sveta kot posvetovalnega organa ZDUS;
- ustanavlja stalna delovna telesa in ekspertne skupine ter imenuje njihove člane;
- imenuje predstavnike upokojencev v organe upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada ZPIZ, Kapitalske družbe ter v druge organe v skladu s predpisi.
- odloča o članstvu ZDUS v drugih civilnodružbenih in nevladnih organizacijah oziroma skupnostih in o sodelovanju z njimi;
- deluje kot Skupščina hotela DELFIN, Hotel ZDUS, d.o.o. Izola in imenuje člane Nadzornega sveta tega hotela;
- poroča Zboru članov o svojem delu.

29. člen
Seje UO sklicuje predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti in kadar je to nujno, pa podpredsednik, ki ga nadomešča. Predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik, ki ga nadomešča, lahko skliče korespondenčno sejo po telefonu, elektronski pošti ali drugače. Seja UO poteka v skladu s Poslovnikom za pripravo in vodenje seje.

Upravni odbor je sklepčen če je na seji navzoča večina članov.

C. Nadzorni odbor

30. člen
Nadzorni odbor sestavljajo trije člani in trije namestniki članov.
Nadzorni odbor opravlja notranji nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem ZDUS ter zlasti ugotavlja, ali to poslovanje poteka v skladu s predpisi in sklepi organov ZDUS.
Nadzorni odbor se konstituira na prvi seji, ko izmed svojih članov izvoli predsednika. Članstvo v Nadzornem odboru je omejeno na največ dva mandata. Nadzorni odbor samostojno sprejme poslovnik za svoje delo.
Nadzorni odbor je sklepčen, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.
Nadzorni odbor o svojem delu poroča Zboru članov.

Č. Častno razsodišče

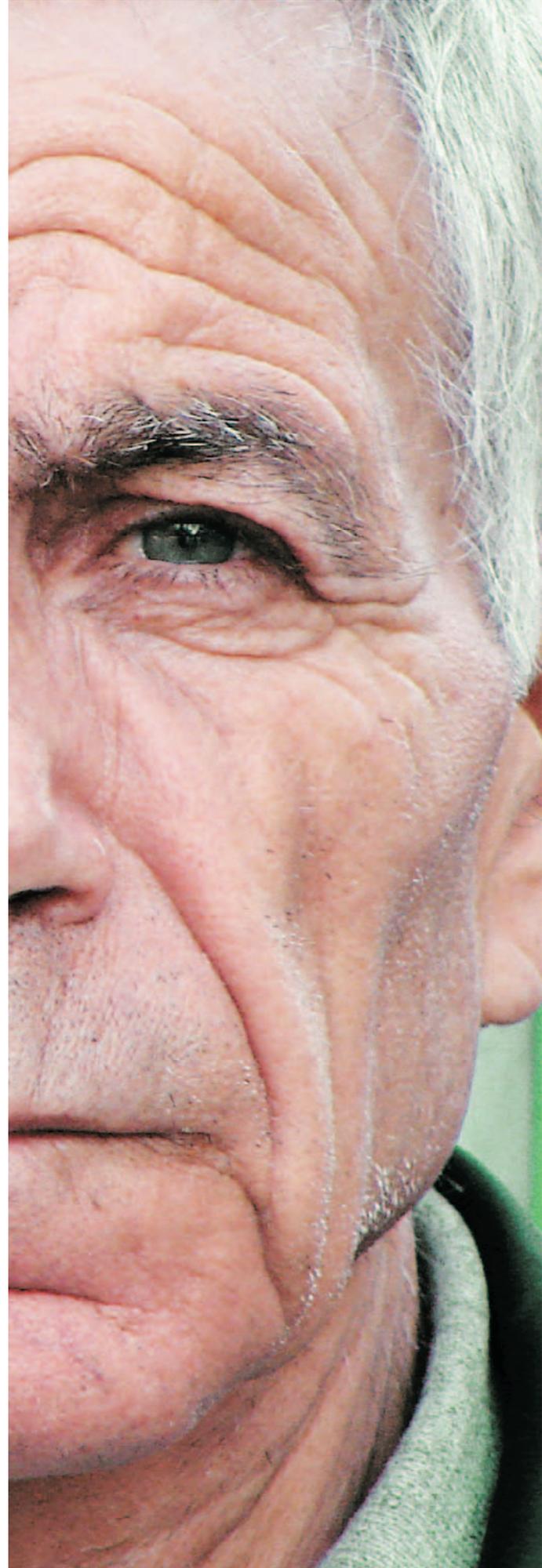
31. člen
Častno razsodišče ima tri člane in tri namestnike. Častno razsodišče se konstituira na prvi seji, ko izvoli predsednika.
Častno razsodišče je sklepčno, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

32. člen
Častno razsodišče obravnava kršitve članov ZDUS ter kršitve članov organov in funkcionarjev ZDUS na podlagi poslovnika, ki ga sprejme Zbor članov.

Sklepe sprejema, če so prisotni vsi člani, v primeru njihove odsotnosti pa namestniki. Sklep je sprejet, če zanj glasuje večina prisotnih.

Kršitve so lahko:
- kršitve določb Statuta in drugih aktov ZDUS;
- neizvrševanje sklepov organov ZDUS;

Se nadaljuje na strani 10.

Kdo ima posluh za upokojence in kdo ga nima

V Zvezi društev upokojencev smo poskušali zaustaviti padanje pokojnin, ki je ob inflaciji velik problem za več kot polovico upokojencev. Po nasvetu najboljših strokovnjakov v Sloveniji smo predlagali, da se pokojnine usklajujejo z neto, in ne z bruto plačami.

Prvi je poskusil uveljaviti spremembo nepovezani poslanec Janez Drobnič, a brez uspeha. Predlog za obvezno razlago Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju smo nato poslali vsem parlamentarnim strankam s prošnjo, da ga uvrstijo v parlamentarno proceduro. Prisluhnila nam je poslanska skupina stranke Lipa. Vladna koalicija je njihov predlog zavrnila. Niso odnehali. Vložili so Zakon o spremembi Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in dosegli, ki ga je obravnaval državni zbor na izredni julijski seji.

Glasovanja o reševanju problema 550.886 prebivalcev Slovenije se je od 90 poslancev državnega zbora udeležilo le 60. Samo 19 jih je glasovalo za zakon. Kot običajno je glasovalni stroj koalicije, z izjemo DeSUS, glasoval v en glas proti predlogu. 32 poslank in poslancev, pretežno iz opozicijskih strank, pa ni bilo v dvorani ...

Nekaj smo pa upokojenci ob opazovanju obnašanja izvoljenih predstavnikov ljudstva le pridobili. Objavljamo izid glasovanja.

Oglejte si, kako je glasovala stranka, ki ste jo na prejšnjih volitvah volili. In vprašajte vse poslance, ki jih ni bilo v dvorani, zakaj so se izognili glasovanju.

Poiščite ime svoje poslanke oziroma poslanca, ne glede na to katero stranko ste volili, in se prepričajte, kako je glasoval/glasovala o predlogu zakona, da se rast neto pokojnin prilagodi rasti neto plač.

Slovenska demokratska stranka

Za

Nihče

Odsotna

Dimitrij Kovačič
Bogomir Zamernik

Proti

Jože Tanko
Mitja Ljubeljšek
Rudolf Petan
Andrej Bručan
France Cukjati
Zvonko Černač
Ivan Grill
Branko Grims
Bojan Homan
Robert Hrovat
Srečko Hvauc
Eva Irgl
Franc Jazbec
Alenka Jeraj
Jožef Jerovšek
Danijel Krivec
Branko Marinič
Stane Pajk
Miro Petek
Marijan Pojbič
Franc Pukšič
Bojan Rugelj
Bojan Štarman
Franc Sušnik
Tomaž Štebe
Rudi Veršnik
Milenko Žihert

Socialni demokrati

Za

Samo Bevk
Matjaž Han
Dušan Kumer
Darja Lavtižar Bebler
Breda Pečan
Majda Potrata

Odsotni

Miran Potrč
Milan M. Cvikl
Franc (Feri) Horvat

Aurelio Juri
Bojan Kontič
Marko Pavliha
Anton Rop
Janko Veber

Proti

Nihče

Liberalna demokracija Slovenije

Za

Jožef Školč
Geza Džuban
Borut Sajovic

Odsotni

Aleš Gulič
Anton Anderlič
Ljubo Gerič
Miran Jerič
Rudolf Moge
Milan Petek
Mitja Slavinec
Matjaž Švagan

Proti

Nihče

Nova Slovenija

Za

Nihče

Odsoten

Martin Mikolič

Proti

Jožef Horvat
Ciril Testen
Anton Kokalj
Drago Koren
Alojz Sok
Marjetka Uhan
Majda Zupan

Slovenska ljudska stranka

Za

Nihče

Odsotni

Stanislav Brenčič
Andrej Fabjan
Mihael Prevč

Proti

Jakob Presečnik
Marjan Drogenik
Josip Bajc
Janez Kramberger

Zares

Za

Alojz Posedel

Odsotni

Matej Lahovnik
Majda Širca
Pavel Gantar
Davorin Terčon
Vili Trofenik
Cvetka Zalokar Oražem

Proti

Nihče

DeSUS

Za

Franc Žnidaršič
Ivan Jelen
Vasja Klavora
Vili Rezman

Odsoten

Nihče

Proti

Nihče

Slovenska nacionalna stranka

Za

Bogdan Barovič

Odsotna

Zmago Jelinčič Plemeniti
Srečko Prijatelj

Proti

Nihče

Lipa

Za

Barbara Žgajner Tavš
Sašo Peče

Odsoten

Boštjan Zagorac

Proti

Nihče

Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti

Za

Maria Pozsonec

Odsoten

Roberto Battelli

Proti

Nihče

Nepovezana poslanca

Za

Nihče

Odsotna

Janez Drobnič
Slavko Gaber

Proti

Nihče

Se nadaljuje na strani 10.

- kršitve splošnih etičnih in moralnih norm, ki škodujejo ugledu ZDUS.

Častno razsodišče odloča na podlagi zahteve ali pa po lastni presoji in sicer predvsem svetovalno. Častno razsodišče praviloma želi s svojim vplivom in posredovanjem doseči, da kršitelj sam spremeni svoje vedenje. Če tega ne more doseči, lahko izreče enega od naslednjih ukrepov:

- opomin,
- javni opomin,
- odpoklic, če je kršitelj član organov ali funkcionar ZDUS, zazen za predsednika in podpredsednike ZDUS.

Funkcionarji so tudi predstavniki ZDUS v različnih organizacijah in organih.

Častno razsodišče o izrečenem ukrepu izda obrazložen sklep. Zoper sklep ima prizadeti pravico pritožbe na Zbor članov, ki dokončno odloča o zadevi.

D. Predsednik ZDUS

33. člen

Predsednik ZDUS je njen zakoniti zastopnik in opravlja zlasti naslednje naloge:

- predstavlja ZDUS in skrbi za zakonitost njenega dela;
- skrbi za izvrševanje sklepov, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor;
- o izvrševanju sklepov iz prejšnje alineje in o svojih ukrepih poroča Zboru članov in Upravnemu odboru;
- sklicuje in vodi seje Upravnega odbora;
- zastopa ZDUS v pravnem prometu;
- je odgovorni nosilec priprave predlogov splošnih aktov ZDUS, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor;
- odloča o disciplinski odgovornosti zaposlenih delavcev;
- predlaga Upravnemu odboru ustanovitev ekspertnih skupin in njihov sestav.
- sklicuje Zbor članov;
- predlaga kandidate za podpredsednike ZDUS.

E. Podpredsedniki ZDUS

34. člen

ZDUS ima največ tri podpredsednike, ki imajo naslednje naloge:

- vodijo in organizirajo ter usklajujejo delovni proces svojih področij z drugimi področji;
- pripravljajo predloge letnih delovnih načrtov in programov razvoja področij, ki jih vodijo ter poročil o njihovem izvrševanju in rezultatih poslovanja področja;
- sodelujejo pri pripravljanju splošnih aktov ZDUS;
- skrbijo za izvrševanje sklepov Zbora članov in UO, ki se nanašajo na njihova področja;
- usmerjajo in usklajujejo delo delovnih teles, ki delujejo na področjih, ki jih vodijo;
- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika ZDUS zastopajo ZDUS in skrbijo za stike z upokojenskimi organizacijami.

F. Naloge tajnika

35. člen

Za opravljanje tajniških, organizacijskih, finančnih in administrativno tehničnih nalog skrbi tajnik.

Tajnik ZDUS:

- organizira in vodi delo strokovne službe;
- skrbi za opravljanje tekočega poslovanja ZDUS;
- skrbi za pripravo gradiv, potrebnih za delovanje organov in delovnih teles ZDUS;
- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika zastopa ZDUS.

G. Strokovni svet

36. člen

Strokovni svet je posvetovalni organ, ki ga sestavljajo strokovnjaki s ključnih področij delovanja ZDUS v skladu s cilji in nalogami, opredeljenimi v 7. in 8. členu tega Statuta.

Naloge Strokovnega sveta so:

- spremlja in proučuje problematiko upokojencev in drugih starejših z vidika uresničevanja strateških usmeritev ZDUS in ciljev nacionalne strategije o kakovostnem staranju
- pripravlja strokovne predloge za razvoj posameznih dejavnosti za uresničevanje humanitarnega poslanstva ZDUS
- podpira razvoj socialno inovativnih in komplementarnih dejavnosti na področju socialnih dejavnosti, na področju socialne varnosti in kakovosti življenja starejših
- spremlja dejavnost raziskovalnih in izobraževalnih institucij na področju socialnega varstva ter skrbi za povezovanje nalog ZDUS z njimi.

Pri delu Strokovnega sveta lahko sodelujejo tudi zunanji sodelavci, strokovnjaki za posamezna področja.

Delo Strokovnega sveta ureja poslovnik.

O svojem delu Strokovni svet poroča organom ZDUS.

IX. PREMOŽENJE TER MATERIALNO IN FINANČNO POSLOVANJE

37. člen

Premoženje ZDUS sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih pridobi:

- s članarino;
- z darili in volili;
- s prispevki donatorjev;
- iz javnih sredstev;
- z udeležbo v dobičku nepremičnega premoženja;
- z upravljanjem dejavnosti ZDUS;
- in iz drugih virov.

10

Premoženje ZDUS sestavljajo tudi njene nepremične in premične stvari ter materialne pravice.

ZDUS je lastnik hotela Delfin v Izoli in Počitniškega doma upokojencev v Rogaški Slatini.

38. člen

Če ZDUS pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za uresničevanje svojega namena in ciljev oz. za opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene s tem Statutom. Presežek se prenese v finančni plan za naslednje leto.

ZDUS ne sme deliti svojega premoženja članom. Vsaka delitev premoženja ZDUS med njene člane je nična.

39. člen

Sredstva, ki jih ZDUS namensko pridobiva za izvajanje projektov in programov, mora voditi in izkazovati ločeno od drugih sredstev, namenjenih za njeno redno poslovanje.

Članarina, ki jo plačujejo člani ZDUS, se z letnim finančnim načrtom nameni za delovanje PZDU in ZDUS po kriterijih, ki jih prejme Upravni odbor ZDUS.

Za izvajanje projektov, za katera ZDUS pridobi finančna sredstva iz razpisov in izvedbo projekta prenese na PZDU ali upokojensko organizacijo, se skladno z obsegom projekta zagotovijo tudi finančna sredstva.

ZDUS razpolaga s finančnimi sredstvi za njeno redno poslovanje v skladu z letnim programom dela in finančnim planom, ki ju sprejme Zbor članov ZDUS.

40. člen

Finančno poslovanje ZDUS mora biti tako organizirano in vodeno, da je dostopno javnemu nadzoru in da lahko dobijo vpogled v poslovanje vsi člani ZDUS.

Predsednik ZDUS je odredbodajalec in z računovodjem podpisuje listine finančne narave. Ob zadržanosti predsednika ZDUS je odredbodajalec eden od podpredsednikov ali tajnik.

41. člen

ZDUS mora zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na podlagi podatkov finančnega knjigovodstva, ki se izkazujejo z računovodskim standardom za društva in po sistemu dvostavnega knjigovodstva.

42. člen

Delo prostovoljcev v ZDUS je praviloma častno in brezplačno. Kadar obseg dela pomeni za posameznega člana večjo obremenitev in če to delo redno opravlja v vnaprej določenem času, se tako delo lahko posebej nagraduje v skladu s pravilnikom o nagrajevanju, ki ga sprejme Upravni odbor.

X. SKLAD VZAJEMNE SAMOPOMOČI

43. člen

Na pobudo organizacij upokojencev je bil pri ZDUS ustanovljen Sklad vzajemne samopomoči (v nadaljevanju: Sklad). Akt o njegovi ustanovitvi je sprejel najvišji organ ZDUS.

V že ustanovljenem Skladu so lahko njegovi člani le upokojenci, ki so člani organizacij upokojencev in njihovi zakonci.

Organizacijo in poslovanje Sklada ureja poseben pravilnik, ki ga sprejme Zbor članov na predlog Upravnega odbora.

Za pravilno in smotno poslovanje tega Sklada skrbi 3-članska komisija, ki jo imenuje Upravni odbor ZDUS. Komisija dvakrat letno poroča Upravnemu odboru o poslovanju Sklada in mu predlaga morebitne spremembe in dopolnitve Pravilnika.

Za Sklad opravlja strokovne in administrativne naloge strokovna služba ZDUS.

Akt o ukinitvi Sklada vzajemne samopomoči sprejme Zbor članov.

XI. PRIDOBITNA DEJAVNOST

44. člen

ZDUS lahko opravlja naslednje pridobitne dejavnosti za uresničevanje namena in ciljev:

- založniška dejavnost
- počitniška dejavnost

Pridobitni dejavnosti iz prvega odstavka tega člena sta povezani z namenom in cilji ZDUS in se izvajata kot dopolnilna dejavnost njeni nepridobitni dejavnosti.

XII. ODGOVORNOST

45. člen

ZDUS odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.

Ne glede na prvi odstavek tega člena za obveznosti ZDUS odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem tudi njegove odgovorne osebe v skladu z Zakonom o družtvih.

XIII. STROKOVNA SLUŽBA ZDUS

46. člen

Strokovna služba ZDUS zagotavlja strokovne, organizacijske in administrativne naloge za izvajanje nepridobitne in pridobitne dejavnosti ZDUS.

Uspešno in kvalitetno delo strokovne službe ZDUS terja, da so v strokovni službi praviloma zaposleni delavci v rednem delovnem razmerju.

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v strokovni službi sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIV. JAVNOST DELA IN OBVEŠČANJE

47. člen
Delo ZDUS in njenih organov je javno.

ZDUS obvešča svoje člane:
- s pravico vpogleda članov v zapisnike organov, ki so javni;
- prek svojega glasila
- prek sredstev javnega obveščanja.

ZDUS obvešča članstvo in javnost o svojem delu tako, da na seje vabi predstavnike sredstev javnega obveščanja ter drugih zainteresiranih organov in organizacij, da organizira okrogle mize, delavnice, posvetovanja, tematske konference in tribune ter druge participativne oblike javnega dialoga.

Javnost dela zagotavljata in sta zanjo odgovorna predsednik in tajnik ZDUS, ki sta pooblaščenata tudi za dajanje informacij.

XV. PRIZNANJA

48. člen
Priznanja ZDUS so:
- pisno priznanje ZDUS;
- mala plaketa ZDUS;
- velika plaketa ZDUS;
- častni član ZDUS;

Naziv častnega člana je najvišje priznanje, ki ga podeli ZDUS posamezniku za izredno uspešno delo in bistveni prispevek k razvoju in uveljavljanju ZDUS.

Naziv častnega člana podeljuje Zbor članov na predlog Upravnega odbora, odločitev pa sprejema s dvotretjinsko večino.

Merila, postopek in organ odločanja za druga priznanja ZDUS ureja Pravilnik o priznanjih, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

ZDUS na predlog PZDU enkrat letno izbere in nagradi najboljše prostovoljce.

XVI. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TEMELJNEGA AKTA

49. člen
O spremembah in dopolnitvah Statuta odloča Zbor članov. Spremembe in dopolnitve lahko predlagajo člani ZDUS ali organi ZDUS.
S predlogom sprememb in dopolnitev Statuta je treba člane ZDUS seznaniti najmanj 60 dni pred dnevom odločanja o njih.
Za pripravo predloga sprememb in dopolnitev Statuta je odgovoren Upravni odbor. Če tega ne stori, lahko predlog pripravi in pošlje v obravnavo sam pobudnik.

XVII. PRENEHANJE ZDUS IN RAZPOLAGANJE S PREMOŽENJEM V PRIMERU PRENEHANJA

50. člen
ZDUS preneha po sklepu Zbora članov, če se ugotovi, da ni več potrebe ali možnosti za njeno nadaljnje delovanje in če sta za tak sklep glasovali najmanj dve tretjini članov.

ZDUS lahko preneha tudi po samem zakonu.

Če zbor članov ne sklene drugače, preidejo pravice in obveznosti ZDUS ob njenem prenehanju na člane ZDUS, in sicer sorazmerno glede na članstvo v času prenehanja.

XVIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

51. člen
Za razlogo določb tega Statuta v zvezi z njihovo uporabo je pristojen Upravni odbor. V primeru spora pa sprejme avtentično razlogo Zbor članov.

52. člen
Določbe tega Statuta začnejo veljati naslednji dan, ko jih je sprejel Zbor članov, uporabljajo pa se, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve ugotovi in potrdi, da so v skladu z Zakonom o društvih. S potrditvijo tega Statuta s strani pristojnega upravnega organa za notranje zadeve, se organi ZDUS na novo konstituirajo v skladu z določbami tega Statuta, dosedanja organi pa se razrešijo.

Z uveljavitvijo tega Statuta preneha veljavnost Pravil ZDUS, sprejetih na Občnem zboru ZDUS, dne 29. marca 2005.

V Ljubljani, dne 19.06.2008

I. TEMELJNA NAČELA

1. člen
Zveza društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju: ZDUS) je samostojno, prostovoljno, интересно, nepridobitno in humanitarno združenje upokojencev, organiziranih v društvih, klubih in drugih organizacijah upokojencev, registriranih po zakonu o društvih.

2. člen

Namen ustanovitve in delovanje ZDUS ni pridobivanje dobička.
Delovanje ZDUS je javno.
Delovanje v ZDUS temelji na enakopravnosti članstva.

II. PRAVNI STATUS, IME IN SEDEŽ

3. člen
ZDUS je pravna oseba zasebnega prava.

Sedež ZDUS je v Ljubljani, Kebetova 9.

Skrajšano ime Zveze društev upokojencev Slovenije je: ZDUS.

4. člen
ZDUS ima svoj žig, ki je okrogle oblike, premera 3 cm, znotraj dvojnega zunanega kroga pa je napis ZVEZA DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE in v sredini vodoravno napis LJUBLJANA.

III. NAMEN IN CILJI DELOVANJA ZDUS

5. člen
V ZDUS se člani prostovoljno združujejo z namenom medsebojnega povezovanja in sodelovanja za uresničevanje in usklajevanje skupnih interesov, za izboljševanje kakovosti življenja svojih članov, upokojencev in drugih starejših ter za njihovo zastopanje pred državnimi in drugimi organi na ravni države, za izvajanje humanitarne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so v javnem interesu.

ZDUS deluje v duhu socialne države, socialnega partnerstva in dogovora.

6. člen
Cilji ZDUS so:
- skrb za uresničevanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- izboljšanje gmotnega in socialnega položaja svojih članov, drugih upokojencev in starejših;
- izboljšanje kakovosti življenja svojih članov, drugih upokojencev in starejših v vseh okoljih;
- izboljšanje medgeneracijskega sožitja;
- preprečevanje družbene izključenosti svojih članov, drugih upokojencev in starejših;
- preprečevanje vseh oblik nasilja in diskriminacije starejših;
- sodelovanje z vsemi organi in organizacijami, ki lahko prispevajo k višji kakovosti življenja starejših ljudi;
- aktivno državljanstvo starejših in njihovo vključevanje v vse oblike družbenega dialoga, odločanja in soodločanja, ki naj v čim večji meri izkorišča njihove delovne in življenjske izkušnje ter znanje;
- vzpodbujanje medsebojne pomoči starejših;
- skrb za promocijo zdravja starejših;
- skrb za mednarodno povezovanje.

IV. NALOGE ZDUS

7. člen
Za uspešno doseganje namena in ciljev ZDUS so najpomembnejše naslednje naloge:
- skrb za izboljšanje gmotnega in socialnega položaja upokojencev v sodelovanju z organizacijami upokojencev in drugimi nevladnimi organizacijami, pomoč pri uveljavljanju njihovih pravic in interesov ter lajšanje psihosocialnih stisk starejših;
- sodelovanje pri izpopolnjevanju in izboljšanju sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja, zdravstvenega zavarovanja in zdravstvenega varstva;
- skrb za krepitev zdravja, za zdravo staranje in za staranje v domačem okolju ter spreminjanje nezdravega sloga življenja;
- skrb za zagotavljanje kakovostne oskrbe in nege na domu ter v institucionalnem varstvu;
- pridobivanje in organiziranje prostovoljcev ter njihovo izobraževanje in urjenje za prostovoljsko delo pri uresničevanju posebnih programov pomoči starejših za starejše;
- razvijanje solidarnosti med generacijami in v okviru starejše generacije;
- zavzemanje za vseživljenjsko učenje starejših;
- obravnavanje stanovanjske problematike upokojencev in starejših, uveljavljanje novih oblik bivalne kulture starejših, oblikovanje predlogov za njeno reševanje ter za razvoj takšne urbanistične politike, ki bo upoštevala potrebe starejših prebivalcev in njihovo vključevanje v družbeno tkivo mest in naselij;
- oblikovanje splošnih smernic za rekreacijo, kulturno in športno delovanje upokojencev in starejših ter organiziranje tega delovanja na državni ravni;
- aktivno poseganje v politično odločanje, ko gre za oblikovanje družbe vseh generacij, ter spodbujanje ustanov države k aktivni politiki na tem področju;
- zavzemanje za ustrezno zastopnost upokojencev in njihovih organizacij v organih odločanja ustanov, ki neposredno ali posredno posegajo v reševanje problematike starejše generacije;
- skrb za družbeno in politično integracijo, za participacijo, za vključevanje in širjenje dostopa v družbeno življenje, za možnost izbire in za ustrezno blaginjo, za samostojno odločanje in enake možnosti za vse generacije;
- sodelovanje pri kandidiranju in imenovanje predstavnikov upokojencev v različne organe v skladu s predpisi;
- preprečevanje vseh procesov, ki bi starejše odrivali v socialno in politično osamitev;
- aktivno nastopanje zoper obnavljanje tiste negativne podobe staranja, ki vsiljuje vtis, da je starejše prebivalstvo breme, ki ne upošteva minulega dela in tudi ne izjemnih kulturnih in profesionalnih potencialov, katerih nosilci in varuhi so starejši ljudje;
- skrb za izboljševanje organiziranosti upokojenskih organizacij in njihovo medsebojno sodelovanje; - spodbujanje sodelovanja s sorodnimi organizacijami v zamejstvu in tujini.

8. člen
ZDUS kot humanitarna organizacija v sodelovanju z organizacijami upokojencev opravlja pretežni del svoje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva v interesu ter v korist tako upokojencev kot starejših ljudi. Pri tem opravlja zlasti naslednje naloge:
- spodbuja solidarnost in humane medsebojne odnose ter razvija različne oblike prostovoljne pomoči in samopomoči v skrbi za ostarele, bolne in onemogle upokojence in starejše;

- odkriva, spremlja in lajša socialne stiske starejših ljudi;
- vzpodbuja zagovornišvo ogroženih posameznikov in družbenih skupin;
- opozarja in spodbuja javnost ter državne organe za načrtovanje in uresničevanje skupnih programov reševanja socialnih stisk;
- izvaja druge programe za ohranitev ali izboljšanje socialnega položaja starejših in s tem kakovosti njihovega življenja;

ZDUS poleg nalog iz prvega odstavka tega člena opravlja v javnem interesu tudi naslednje naloge:

- skrbi za ustvarjanje ozračja občutljivosti družbe kot celote za vse oblike zapostavljanja starejših;
- spodbuja in organizira kulturno ustvarjalnost starejših;
- spodbuja in organizira aktivnosti za zdrav slog življenja starejših;
- skrbi za promocijo zdravja v družbi;

- uvaja nadzor civilne družbe nad delom javnih služb, predvsem tistih, ki skrbijo za kvaliteto življenja starejših.

V. POGOJI IN NAČIN VČLANJEVANJA IN PRENEHANJA ČLANSTVA

9. člen

Člani ZDUS so društva upokojencev, klubi upokojencev ter druge upokojenske organizacije, registrirane po zakonu o društvih (v nadaljevanju: upokojenske organizacije).

O včlanitvi odloča najvišji organ upokojenske organizacije.

10. člen

Članstvo preneha:

- z izstopom na podlagi odločitve najvišjega organa člana;
- ko član preneha obstajati;
- z izključitvijo, če trikrat zaporedoma ne izpolni svojih obveznosti do ZDUS.

VI. POKRAJINSKE ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV

11. člen

Pokrajinske zveze društev upokojencev (v nadaljevanju: PZDU) ustanavljajo upokojenske organizacije z namenom zastopanja njihovih interesov v organih na nivoju pokrajine ter z namenom usklajenega delovanja upokojenskih organizacij in njihovega učinkovitejšega uresničevanja nalog ZDUS iz 7. in 8. člena tega Statuta v pokrajinah.

Cilji PZDU so smiselno skladni s cilji ZDUS.

12. člen

PZDU z namenom uspešnega uresničevanja nalog iz 7. in 8. člena tega Statuta opravljajo predvsem naslednje naloge:

- skrbijo za povezovanje in sodelovanje z lokalnimi skupnostmi v pokrajini, z upravnimi enotami, centri za socialno delo, zdravstvenimi zavodi in z nevladnimi organizacijami;
- organizirajo razprave in oblikujejo stališča do zakonodaje, ki obravnava socialno varnost starejših v najširšem pomenu;
- skrbijo za uresničevanje projektov in drugih aktivnosti, dogovorjenih na ravni PZDU in ZDUS, v katere so se vključile upokojenske organizacije z območja pokrajine;
- skrbijo za sprotno informiranost upokojenskih organizacij o vseh zadevah, ki so obravnavane na ravni ZDUS in o sprejetih sklepih in stališčih;
- skrbijo za ozaveščanje upokojenskih organizacij o vlogi in pomenu tako PZDU kot ZDUS;
- organizirajo rekreacijsko športna tekmovanja v PZDU;
- organizirajo skupne kulturne prireditve in tekmovanja v PZDU;
- organizirajo srečanja upokojenskih organizacij v PZDU;
- razdeljujejo finančna sredstva upokojenskim organizacijam na svojem območju za izvajanje v PZDU in ZDUS dogovorjenih projektov, programov in drugih aktivnosti na podlagi meril in kriterijev, ki jih sprejmejo organi ZDUS;
- volijo predstavnike upokojenskih organizacij z območja pokrajine v Zbor članov ZDUS in Upravni odbor ZDUS, na podlagi njihovega pooblastila in v skladu s Pravilnikom ZDUS o volitvah v organe ZDUS;
- predlagajo kandidate iz PZDU za člane Nadzornega odbora, Častnega razsodišča, komisij ter v stalna delovna telesa ZDUS;
- organizirajo in vzpodbujajo medsebojno pomoč članstva.

VII. PRAVICE IN OBVEZNOSTI ČLANOV

13. člen

Pravice članov so, da preko PZDU:

- predlagajo svoje predstavnike v organe ZDUS in so lahko izvoljeni ali imenovani vanje;
- so seznanjeni s programom dela in finančno-materialnim poslovanjem ter siceršnjim delovanjem ZDUS;
- aktivno sodelujejo v delu ZDUS in odločajo o njem;
- seznanjajo ZDUS s svojimi problemi in potrebami ter dobijo strokovno pomoč;
- predlagajo ZDUS obravnavo pomembnih vprašanj in sprejem stališč o njih.

14. člen

Obveznosti članov so, da:

- plačujejo članarino;
- se ravna po Statutu ter drugih splošnih aktih in sklepih organov ZDUS;
- sodelujejo pri izvajanju skupno dogovorjenih nalog in prispevajo k uresničevanju ciljev ZDUS;
- varujejo ugled ZDUS.

VIII. UPRAVLJANJE IN ORGANI

15. člen

Člani uresničujejo svoje upravljalne pravice posredno preko PZDU in sicer tako, da je upoštevano načelo sorazmernosti pri določanju predstavnikov v organe ZDUS.

12

16. člen

Organi ZDUS:

1. Zbor članov
2. Upravni odbor
3. Nadzorni odbor
4. Častno razsodišče

17. člen

Mandat vseh organov ZDUS je 4 leta.

Mandat izvoljenih članov organov ZDUS se lahko le enkrat ponovi.

A. Zbor članov

18. člen

Najvišji organ ZDUS je Zbor članov, ki ga sestavljajo izvoljeni predstavniki v PZDU.

Zbor članov je lahko reden ali izreden.

Zbor članov je obvezno enkrat letno ob sprejemanju letnega poročila o poslovanju ZDUS.

Zbor članov skliče predsednik ZDUS.

Zbor članov lahko kadarkoli skliče tudi petina vseh upokojenskih organizacij, članov ZDUS.

Zbor članov se lahko skliče tudi na podlagi sklepa Upravnega odbora.

Upravni odbor mora sklicati Zbor članov, če to zahteva Nadzorni odbor, ki pa mora v predlogu navesti tudi razlog za sklic in o čem naj Zbor članov razpravlja. Če Upravni odbor Zbora članov ne skliče v roku 30 dni, ga skliče Nadzorni odbor sam, ki je dolžan predložiti dnevni red z ustreznim gradivom.

Način volitev predstavnikov v Zbor članov določa poseben Pravilnik o volitvah.

19. člen

Volitve predstavnikov v Zbor članov se opravijo v PZDU na predlog organizacij upokojencev in sicer na podlagi meril, ki jih za vsak volilni Zbor članov sprejme Upravni odbor tako, da vsak predstavnik predstavlja najmanj 6.000 članov upokojenskih organizacij.

20. člen

Potek dela na Zboru članov se določa s Poslovnikom, ki ga Zbor članov sprejme za vsako zasedanje posebej.

21. člen

Zbor članov je sklepčen, če je prisotnih najmanj dve tretjini vseh predstavnikov članov ZDUS. Če ob napovedanem času Zbor članov ni sklepčen, se začetek zasedanja preloži za 30 minut, nakar je le-ta sklepčen, če je na njem prisotna najmanj polovica predstavnikov. Odločitve pa so veljavno sprejete, če je zanje glasovala večina prisotnih članov.

22. člen

Članom Zbora mora biti gradivo poslano najmanj 14 dni pred zasedanjem hkrati z vabilom, v nujnih primerih pa najmanj 10 dni pred zasedanjem.

23. člen

Na Zbor članov se kot gostje praviloma vabijo predstavniki ministrstev, pristojnih za področja, na katerih deluje ZDUS, organizacij pokojninskega in invalidskega zavarovanja ter zdravstvenega zavarovanja in sorodnih nevladnih organizacij.

Pristojnosti Zbora članov

24. člen

Zbor članov:

- sprejema, spreminja in dopolnjuje Statut ZDUS;
- sprejema poslovnik o delu Zbora članov;
- sprejema letni orogram dela, letno poročilo z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida, poročilo o poslovanju ter druge planske dokumente ZDUS;
- določa članarino ZDUS ter višino prispevka in posmrtnine sklada vzajemne samopomoči;
- voli in razrešuje predsednika in podpredsednike ZDUS na predlog predsednika ZDUS;
- voli in razrešuje člane in namestnike članov Nadzornega odbora;
- voli in razrešuje člane namestnike članov Častnega razsodišča;
- odloča o pritožbah na odločitve organov ZDUS in zastopnika ZDUS;
- ustanavlja sklade oziroma različne oblike samopomoči ter odloča o obveznostih članov;
- odloča o pridobivanju in odsvojitvi nepremičnega premoženja;
- odloča o prenehanju ZDUS;

25. člen

Zbor članov lahko na redni ali izredni seji obravnava predlog za predčasno razrešitev predsednika in podpredsednika, če tako predlaga Nadzorni odbor ali petina predstavnikov v Zboru članov. Predlagatelj so dolžni navesti razloge ter jih posredovati predstavnikom v Zboru članov najmanj 20 dni pred zasedanjem.

B. Upravni odbor

26. člen

Upravni odbor je izvršilni organ Zbora članov. Sestavljajo ga predsednik in podpredsedniki ZDUS ter predstavniki PZDU.

Predsednik ZDUS je tudi predsednik Upravnega odbora.

27. člen

Upravni odbor se konstituira na prvi seji po izvolitvi Zbora članov in sprejme ugotovljeni sklep o svoji sestavi.

Pristojnosti Upravnega odbora

28. člen

Upravni odbor je zlasti pristojen, da:

- pripravlja predlog Statuta in njegovih sprememb;
- sprejema pravilnike in druge splošne akte za delovanje ZDUS razen tistih, ki so v izključni pristojnosti Zbora članov;
- pripravlja letno poročilo o poslovanju z bilanco stanja in izkazom poslovnega izida, ter druge planske dokumente;
- pripravlja predloge programov dela in jih predlaga Zboru članov;
- predlaga Zboru članov višino članarine ZDUS ter višino prispevka in posmrtnine Sklada vzajemne samopomoči;
- skrbi za finančno in materialno poslovanje ZDUS;
- sklepa sporazume in pogodbe o poslovanju ZDUS;
- upravlja s premoženjem in je soodgovoren za zakonitost in smotnost pri tem upravljanju;
- odloča o izvajalcu finančnega poslovanja;
- odloča o izvajalcih posameznih del, ki izhajajo iz sprejetih projektov in programov dela;
- imenuje tajnika ZDUS;
- imenuje člane strokovnega sveta kot posvetovalnega organa ZDUS;
- ustanavlja stalna delovna telesa in ekspertne skupine ter imenuje njihove člane;
- imenuje predstavnike upokoencev v organe upravljanja Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Nepremičninskega sklada ZPIZ, Kapitalne družbe ter v druge organe v skladu s predpisi.
- odloča o članstvu ZDUS v drugih civilnodružbenih in nevladnih organizacijah oziroma skupnostih in o sodelovanju z njimi;
- deluje kot Skupščina hotela DELFIN, Hotel ZDUS, d.o.o. Izola in imenuje člane Nadzornega sveta tega hotela;
- poroča Zboru članov o svojem delu.

29. člen

Seje UO sklicuje predsednik ZDUS, v njegovi odsotnosti in kadar je to nujno, pa podpredsednik, ki ga nadomešča. Predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik, ki ga nadomešča, lahko skliče korespondenčno sejo po telefonu, elektronski pošti ali drugače. Seja UO poteka v skladu s Poslovnikom za pripravo in vodenje seje.

Upravni odbor je sklepčen če je na seji navzoča večina članov.

C. Nadzorni odbor

30. člen

Nadzorni odbor sestavljajo trije člani in trije namestniki članov.

Nadzorni odbor opravlja notranji nadzor nad finančnim in materialnim poslovanjem ZDUS ter zlasti ugotavlja, ali to poslovanje poteka v skladu s predpisi in sklepi organov ZDUS.

Nadzorni odbor se konstituira na prvi seji, ko izmed svojih članov izvoli predsednika. Članstvo v Nadzornem odboru je omejeno na največ dva mandata. Nadzorni odbor samostojno sprejme poslovnik za svoje delo.

Nadzorni odbor je sklepčen, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

Nadzorni odbor o svojem delu poroča Zboru članov.

Č. Častno razsodišče

31. člen

Častno razsodišče ima tri člane in tri namestnike. Častno razsodišče se konstituira na prvi seji, ko izvoli predsednika.

Častno razsodišče je sklepčno, če so na seji prisotni trije člani ali njihovi namestniki. Veljavne sklepe sprejema z večino glasov.

32. člen

Častno razsodišče obravnava kršitve članov ZDUS ter kršitve članov organov in funkcionarjev ZDUS na podlagi poslovnika, ki ga sprejme Zbor članov.

Sklepe sprejema, če so prisotni vsi člani, v primeru njihove odsotnosti pa namestniki. Sklep je sprejet, če zanj glasuje večina prisotnih.

Kršitve so lahko:

- kršitve določb Statuta in drugih aktov ZDUS;
- neizvrševanje sklepov organov ZDUS;
- kršitve splošnih etičnih in moralnih norm, ki škodujejo ugledu ZDUS.

Častno razsodišče odloča na podlagi zahteve ali pa po lastni presoji in sicer predvsem svetovalno. Častno razsodišče praviloma želi s svojim vplivom in posredovanjem doseči, da kršitelj sam spremeni svoje vedenje. Če tega ne more doseči, lahko izreče enega od naslednjih ukrepov:

- opomin,
- javni opomin,
- odpoklic, če je kršitelj član organov ali funkcionar ZDUS, zazen za predsednika in podpredsednika ZDUS.

Funkcionarji so tudi predstavniki ZDUS v različnih organizacijah in organih.

Častno razsodišče o izrečenem ukrepu izda obrazložen sklep. Zoper sklep ima prizadeti pravico pritožbe na Zbor članov, ki dokončno odloča o zadevi.

D. Predsednik ZDUS

33. člen

Predsednik ZDUS je njen zakoniti zastopnik in opravlja zlasti naslednje naloge:

- predstavlja ZDUS in skrbi za zakonitost njenega dela;
- skrbi za izvrševanje sklepov, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor;

- o izvrševanju sklepov iz prejšnje alineje in o svojih ukrepih poroča Zboru članov in Upravnemu odboru;
- sklicuje in vodi seje Upravnega odbora;
- zastopa ZDUS v pravnem prometu;
- je odgovorni nosilec priprave predlogov splošnih aktov ZDUS, ki jih sprejemata Zbor članov in Upravni odbor;
- odloča o disciplinski odgovornosti zaposlenih delavcev;
- predlaga Upravnemu odboru ustanovitev ekspertnih skupin in njihov sestav.
- sklicuje Zbor članov;
- predlaga kandidate za podpredsednike ZDUS.

E. Podpredsedniki ZDUS

34. člen

ZDUS ima največ tri podpredsednike, ki imajo naslednje naloge:

- vodijo in organizirajo ter usklajujejo delovni proces svojih področij z drugimi področji;
- pripravljajo predloge letnih delovnih načrtov in programov razvoja področij, ki jih vodijo ter poročil o njihovem izvrševanju in rezultatih poslovanja področja;
- sodelujejo pri pripravljani splošnih aktov ZDUS;
- skrbijo za izvrševanje sklepov Zbora članov in UO, ki se nanašajo na njihova področja;
- usmerjajo in usklajujejo delo delovnih teles, ki delujejo na področjih, ki jih vodijo;
- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika ZDUS zastopajo ZDUS in skrbijo za stike z upokojskimi organizacijami.

F. Naloge tajnika

35. člen

Za opravljanje tajniških, organizacijskih, finančnih in administrativno tehničnih nalog skrbi tajnik.

Tajnik ZDUS:

- organizira in vodi delo strokovne službe;
- skrbi za opravila iz tekočega poslovanja ZDUS;
- skrbi za pripravo gradiv, potrebnih za delovanje organov in delovnih teles ZDUS;
- na podlagi pooblastila ali po nalogu predsednika zastopa ZDUS.

G. Strokovni svet

36. člen

Strokovni svet je posvetovalni organ, ki ga sestavljajo strokovnjaki s ključnih področij delovanja ZDUS v skladu s cilji in nalogami, opredeljenimi v 7. in 8. členu tega Statuta.

Naloge Strokovnega sveta so:

- spremlja in proučuje problematiko upokoencev in drugih starejših z vidika uresničevanja strateških usmeritev ZDUS in ciljev nacionalne strategije o kakovostnem staranju
- pripravlja strokovne predloge za razvoj posameznih dejavnosti za uresničevanje humanitarnega poslanstva ZDUS
- podpira razvoj socialno inovativnih in komplementarnih dejavnosti na področju socialnih dejavnosti, na področju socialne varnosti in kakovosti življenja starejših
- spremlja dejavnost raziskovalnih in izobraževalnih institucij na področju socialnega varstva ter skrbi za povezovanje nalog ZDUS z njimi.

Pri delu Strokovnega sveta lahko sodelujejo tudi zunanji sodelavci, strokovnjaki za posamezna področja.

Delo Strokovnega sveta ureja poslovnik.

O svojem delu Strokovni svet poroča organom ZDUS.

IX. PREMOŽENJE TER MATERIALNO IN FINANČNO POSLOVANJE

37. člen

Premoženje ZDUS sestavljajo denarna in druga sredstva, ki jih pridobi:

- s članarino;
- z darili in volili;
- s prispevki donatorjev;
- iz javnih sredstev;
- z udeležbo v dobičku nepremičnega premoženja;
- z upravljanjem dejavnosti ZDUS;
- in iz drugih virov.

Premoženje ZDUS sestavljajo tudi njene nepremične in premične stvari ter materialne pravice.

ZDUS je lastnik hotela Delfin v Izoli in Počitniškega doma upokoencev v Rogaški Slatini.

38. člen

Če ZDUS pri opravljanju svoje dejavnosti ustvari presežek prihodkov nad odhodki, ga mora porabiti za uresničevanje svojega namena in ciljev oziroma za opravljanje nepridobitne dejavnosti, določene s tem Statutom. Presežek se prenese v finančni plan za naslednje leto.

ZDUS ne sme deliti svojega premoženja članom. Vsaka delitev premoženja ZDUS med njene člane je nična.

39. člen

Sredstva, ki jih ZDUS namensko pridobiva za izvajanje projektov in programov, mora voditi in izkazovati ločeno od drugih sredstev, namenjenih za njeno redno poslovanje.

Članarina, ki jo plačujejo člani ZDUS, se z letnim finančnim načrtom nameni za delovanje PZDU in ZDUS po kriterijih, ki jih prejme Upravni odbor ZDUS.

Za izvajanje projektov, za katera ZDUS pridobi finančna sredstva iz razpisov in izvedbo projekta prenese na PZDU ali upokojsko organizacijo, se skladno z obsegom projekta zagotovijo tudi finančna sredstva.

ZDUS razpolaga s finančnimi sredstvi za njeno redno poslovanje v skladu z letnim programom dela in finančnim planom, ki ju sprejme Zbor članov ZDUS.

40. člen

Finančno poslovanje ZDUS mora biti tako organizirano in vedeno, da je dostopno javnemu nadzoru in da lahko dobijo vpogled v poslovanje vsi člani ZDUS.

Predsednik ZDUS je odredbodajalec in z računovodjem podpisuje listine finančne narave. Ob zadržanosti predsednika ZDUS je odredbodajalec eden od podpredsednikov ali tajnik.

41. člen

ZDUS mora zagotavljati podatke o svojem finančnem in materialnem poslovanju na podlagi podatkov finančnega knjigovodstva, ki se izkazujejo z računovodskim standardom za društva in po sistemu dvostavnega knjigovodstva.

42. člen

Delo prostovoljcev v ZDUS je praviloma častno in brezplačno. Kadar obseg dela pomeni za posameznega člana večjo obremenitev in če to delo redno opravlja v vnaprej določenem času, se tako delo lahko posebej nagraduje v skladu s pravilnikom o nagrajevanju, ki ga sprejme Upravni odbor.

X. SKLAD VZAJEMNE SAMOPOMOČI

43. člen

Na pobudo organizacij upokojencev je bil pri ZDUS ustanovljen Sklad Vzajemne samopomoči (v nadaljevanju: Sklad). Akt o njegovi ustanovitvi je sprejel najvišji organ ZDUS.

V že ustanovljenem Skladu so lahko njegovi člani le upokojenci, ki so člani organizacij upokojencev in njihovi zakonci.

Organizacijo in poslovanje Sklada ureja poseben pravilnik, ki ga sprejme Zbor članov na predlog Upravnega odbora.

Za pravilno in smotno poslovanje tega Sklada skrbi 3-članska komisija, ki jo imenuje Upravni odbor ZDUS. Komisija dvakrat letno poroča Upravnemu odboru o poslovanju Sklada in mu predlaga morebitne spremembe in dopolnitve Pravilnika.

Za Sklad opravlja strokovne in administrativne naloge strokovna služba ZDUS.

Akt o ukinitvi Sklada Vzajemne samopomoči sprejme Zbor članov.

XI. PRIDOBITNA DEJAVNOST

44. člen

ZDUS lahko opravlja naslednje pridobitne dejavnosti za uresničevanje namena in ciljev :
- založniška dejavnost
- počitniška dejavnost

Pridobitni dejavnosti iz prvega odstavka tega člena sta povezani z namenom in cilji ZDUS in se izvajata kot dopolnilna dejavnost njeni nepridobitni dejavnosti.

XII. ODGOVORNOST

45. člen

ZDUS odgovarja za svoje obveznosti z vsem svojim premoženjem.

Ne glede na prvi odstavek tega člena za obveznosti ZDUS odgovarjajo solidarno in z vsem svojim premoženjem tudi njegove odgovorne osebe v skladu z Zakonom o družtvih.

XIII. STROKOVNA SLUŽBA ZDUS

46. člen

Strokovna služba ZDUS zagotavlja strokovne, organizacijske in administrativne naloge za izvajanje nepridobitne in pridobitne dejavnosti ZDUS.

Uspešno in kvalitetno delo strokovne službe ZDUS terja, da so v strokovni službi praviloma zaposleni delavci v rednem delovnem razmerju.

Akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v strokovni službi sprejme Upravni odbor ZDUS.

XIV. JAVNOST DELA IN OBVEŠČANJE

47. člen

Delo ZDUS in njenih organov je javno.

ZDUS obvešča svoje člane:

- s pravico vpogleda članov v zapisnike organov, ki so javni;
- prek svojega glasila
- prek sredstev javnega obveščanja.

ZDUS obvešča članstvo in javnost o svojem delu tako, da na seje vabi predstavnike sredstev javnega obveščanja ter drugih zainteresiranih organov in organizacij, da organizira okrogle mize, delavnice, posvetovanja, tematske konference in tribune ter druge participativne oblike javnega dialoga.

Javnost dela zagotavljata in sta zanjo odgovorna predsednik in tajnik ZDUS, ki sta pooblaščenata tudi za dajanje informacij.

XV. PRIZNANJA

48. člen

Priznanja ZDUS so:
- pisno priznanje ZDUS;
- mala plaketa ZDUS;
- velika plaketa ZDUS;
- častni član ZDUS;

Naziv častnega člana je najvišje priznanje, ki ga podeli ZDUS posamezniku za izredno uspešno delo in bistveni prispevek k razvoju in uveljavljanju ZDUS.

Naziv častnega člana podeljuje Zbor članov na predlog Upravnega odbora, odločitev pa sprejmeta z dvotretjinsko večino.

Merila, postopek in organ odločanja za druga priznanja ZDUS ureja Pravilnik o priznanjih, ki ga sprejme Upravni odbor ZDUS.

ZDUS na predlog PZDU enkrat letno izbere in nagradi najboljše prostovoljce.

XVI. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE TEMELJNEGA AKTA

49. člen

O spremembah in dopolnitvah Statuta odloča Zbor članov. Spremembe in dopolnitve lahko predlagajo člani ZDUS ali organi ZDUS.

S predlogom sprememb in dopolnitev Statuta je treba člane ZDUS seznaniti najmanj 60 dni pred dnevom odločanja o njih.

Za pripravo predloga sprememb in dopolnitev Statuta je odgovoren Upravni odbor. Če tega ne stori, lahko predlog pripravi in pošlje v obravnavo sam pobudnik.

XVII. PRENEHANJE ZDUS IN RAZPOLAGANJE S PREMOŽENJEM V PRIMERU PRENEHANJA

50. člen

ZDUS preneha po sklepu Zbora članov, če se ugotovi, da ni več potrebe ali možnosti za njeno nadaljnje delovanje in če sta za tak sklep glasovali najmanj dve tretjini članov.

ZDUS lahko preneha tudi po samem zakonu.

Če zbor članov ne sklene drugače, preidejo pravice in obveznosti ZDUS ob njenem prenehanju na člane ZDUS, in sicer sorazmerno glede na članstvo v času prenehanja.

XVIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

51. člen

Za razlago določb tega Statuta v zvezi z njihovo uporabo je pristojen Upravni odbor. V primeru spora pa sprejme avtentično razlago Zbor članov.

52. člen

Določbe tega Statuta začnejo veljati naslednji dan, ko jih je sprejel Zbor članov, uporabljajo pa se, ko pristojni upravni organ za notranje zadeve ugotovi in potrdi, da so v skladu z Zakonom o družtvih. S potrditvijo tega Statuta s strani pristojnega upravnega organa za notranje zadeve, se organi ZDUS na novo konstituirajo v skladu z določbami tega Statuta, dosedanji organi pa se razrešijo.

Z uveljavitvijo tega Statuta preneha veljavnost Pravil ZDUS, sprejetih na Občnem zboru ZDUS, dne 29. marca 2005.

V Ljubljani, dne 19.06.2008

V Mozirju in Dolenjskih Toplicah skupaj

Ne povsem po volji upokojenske organizacije in prav vseh upokoјencev, ki so se udeležili upokojenskih srečanj, ki sta bili 2. in 4. avgusta za člane DU, ki se združujejo v celjsko in dolenjsko-belokranjsko pokrajinsko zvezo, sta srečanji minili v na videz tesnejšem sodelovanju med ZDUS in DeSUS, kot je organizacijsko to v resnici.

Zveza združenj upokoјencev Slovenije je nestransarska organizacija civilne družbe, ki ponuja roko sodelovanja vsem političnim strankam, res pa je, da sta jo v dogajanjih konec minulega meseca trdneje stisnili samo dve politični stranki: vladna DeSUS in opozicijska Lipa, ki sta v Državnem zboru upokoјence edini soglasno podprli v njihovih prizadevanjih po zvišanju pokojnin.

Za spremenjeni zakon je od 92 poslank in poslancev Državnega zbora glasovalo 19 poslank in poslancev, vsi samo iz vladnega DeSUS in opozicijske Lipe, 38 poslank in poslancev je glasovalo proti sprejemu zakona, kar 32 pa jih ni bilo v dvorani!

Med župani in poslanci različnih strank, ki so prišli na obe srečanji, je bilo čutiti nelagodje, ko so upokojenski predstavniki, predvsem predsedniki občinskih in pokrajinskih organizacij DU, predsednica ZDUS dr. Mateja Kožuh Novak in predsednik DeSUS jasno povedali, da so upokoјenci s svojim položajem v družbi upravičeno nezadovoljni, upokojenski predstavniki pa še, da si bodo upokoјenci zapomnili, kdo je glasoval za njihove pokojnine, kdo je bil proti njihovem zvišanju in kdo se je umaknil glasovanju.

Jesen bo, kaže vroča, da ne bo zima mrzla.

Obeh srečanj se je udeležilo pa kakih dva tisoč upokoјenk in upokoјencev, ki so z zanimanjem poslušali govornike, prisluhnili upokojenskim pevcam in pevcem, igralcem in glasbenikom. Na obeh srečanjih pa so se najpogumnejši zavrteli po taktih glasbe, ki je zvenela v živo.

Ko sedanja družba namerno siromaši starejše, siromaši tudi njihove družine in to v času, ko te zaradi odraščajočih otrok potrebujejo največ sredstev.

Mateja Kožuh Novak: Dohodke delavcev in upokoјencev mora država dvigniti nad prag revščine, če se hoče uvrstiti med najbolj razvite evropske države. Za izboljšanje kvalitete življenja vsaj polovice upokoјencev bo morala poiskati tudi dodatne vire, saj nizki dohodki mezdnih delavcev ne morejo biti več merilo za višino pokojnin. Polovici upokoјencev, potrebnih pomoči, že pomagajo preživeti otroci in vnuki. Ko sedanja družba namerno siromaši starejše, siromaši tudi njihove družine in to v času, ko te zaradi odraščajočih otrok potrebujejo največ sredstev.

Zavarovanje premoženja na novo vrednost

Kako v primeru škode do novega stanovanja ali hiše?

Nepremičnine so pomemben del našega premoženja, zato jih je nujno ustrezno zavarovati pred morebitnimi nesrečami. Hišo ali stanovanje lahko ogrozi vrsta dogodkov, ki nas lahko neprijetno presenetijo v vsakdanjem življenju. Našo običajno največjo naložbo lahko uničijo ali poškodujejo požar, strela, toča, vihar, potres, izliv vode, poplava.... Kako torej najbolje zavarovati nepremičnino? "V zavarovalnici Adriatic Slovenica nudimo celovito zavarovanje doma, tako stanovanjskega objekta kot tudi premičnin v njem, nepremičnino pa najbolje zavarujemo z zavarovanjem na novo vrednost," poudarja Aleksandra R. Tisnikar, direktorica razvoja premoženjskih zavarovanj v Adriaticu Slovenici.

V Adriaticu Slovenici priporočate zavarovanje nepremičnine na novo vrednost. Katere prednosti ima v primerjavi z zavarovanjem na dejansko vrednost, ki ga tudi vključujete v zavarovalno ponudbo?

A. R. Tisnikar: Velika prednost tega zavarovanja je, da se pri zavarovanju na novo vrednost pri obračunu škode ne upošteva zmanjšana vrednost objekta zaradi njegove starosti. V primeru uničenja ali poškodbe objekta zavarovalnica tako obračuna in izplača znesek, ki zadostuje pokritju stroškov izgradnje novega objekta ali obnovo dela nepremičnine z enakimi lastnostmi in enake kakovosti, kot je bil poškodovan stanovanjski objekt, seveda pa največ do višine zavarovalne vsote. S takšnim zavarovanjem v celoti ohranimo vrednost našega premoženja.

Je izplačilo škode pri zavarovanju na dejansko vrednost torej nižje?

A. R. Tisnikar: Tako je. V primeru škode pri zavarovanju na dejansko vrednost se upošteva znižanje vrednosti zaradi starosti, obrabe in ekonomske zastarelosti (amortizacije) objekta. Del škode si s takšnim zavarovanjem nadomestimo, vendar izplačilo ne zadošča za izgradnjo novega objekta. Zato vsem našim zavarovancem priporočamo sklenitev zavarovanja na novo vrednost, pri katerem si lahko z izplačano škodo dejansko zgradijo novi objekt ali pa na primer povsem obnovijo poškodovano streho.

Na kaj moramo biti pozorni pri sklepanju zavarovanja na novo vrednost?

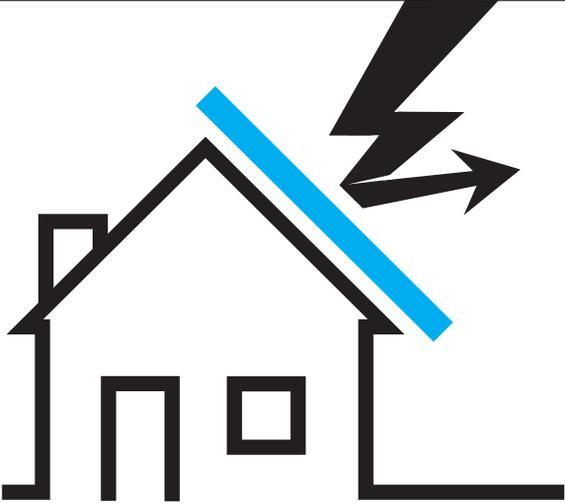
A. R. Tisnikar: Že pri sklepanju zavarovanja je potreben razmislek o višini zavarovalne vsote. Priporočljivo je, da se kar najbolj približa današnji gradbeni vrednosti objekta v kraju, kjer stoji. Poudariti želim, da govorimo o gradbeni in ne tržni vrednosti, po kateri bi stanovanjski objekt ali stanovanje lahko kupili oz. prodali.

Ali veljajo kakšne omejitve glede starosti objekta?

A. R. Tisnikar: Pravila zavarovalne stroke ob normalnem vzdrževanju objekta navadno dovoljujejo, da se na novo vrednost zavaruje stanovanja in stanovanjske objekte, ki niso starejši od 50 let.

Kakšne pa so v primeru zavarovanja na novo vrednost dolžnosti zavarovanca?

A. R. Tisnikar: Izplačilo škode v primeru uničenja objekta je namenjeno izgradnji novega objekta, ki služi enakemu namenu kot objekt pred škodo. Objekt mora biti zgrajen na istem mestu najkasneje v treh letih po obračunu škodnega primera, sicer zavarovalnica izplača samo dejansko vrednost objekta.

Zavarovanje premoženja na novo vrednost

Z njim bo vaše imetje zavarovano na novo vrednost, kar pomeni, da vam v primeru nesreče povrnemo vrednost v višini cene novega zavarovanega predmeta.

**Premoženjska zavarovanja
Adriatic Slovenica**

Odločite se modro!

MODRA ŠTEVILKA
080 11 10

www.adriatic-slovenica.si

as
Zavarovalnica d.d. • Črna Buča 100 Group

© 2014